

Panyiné dr. Ábrahám Zita: Áhávát Jiszráél 1. Rész

Jegyzetet készítette: Pintér Nikolett

ÁHÁVÁT JISZRAEL

Szószerinti jelentése: Izrael szeretete, szeretni Izraelt

Arra vonatkozik, hogy a zsidóknak szeretniük kell egymást

A Tóra sok helyen vár el cselekedet: Cselekedetek után megy a szív

Ha csinálom a cselekedeteket, akkor megértem az okot és kialakul az ideális érzés. Pl: nem úgy ébredek fel reggel, hogy égek vágytól, hogy imádkozzak- de ez nem is elvárás, hanem az az elvárás hogy imádkozzak, majd kialakul az érzés, hogy hiányzik, ha nem teszem.

A Tóra kevés helyen vár el érzést, sokkal több helyen vár el konkrét cselekedetet vagy attól való tartózkodást. Az a néhány hely, ahol mégis érzésekről beszél nagyon fontos és hangsúlyos.

- Féld az Örökkévalót!
- Szeresd az Örökkévalót teljes szíveddel... (Smá) ez az egyik állandó micva, amire mindig kötelesek vagyunk!
- Ne kívánd felebarátod..... (10 parancsolat)
- Szeresd felebarátodat- azt jelenti hogy szeress vkit, akit nem is ismersz vagy nagyon is ismered és esetleg minden okod meg van arra, hogy ne szeresd.

Ezzel ellentétben:

- Tiszteld apádat anyádat.- nem mindenkinek van jó szülője, ne szeresd de tiszteld. A tisztelet konkrét cselekedetekben vagy tartózkodásokban fejeződik ki.

Miért szeretek valakit?

- olyan tulajdonsága van ami miatt szeretem
- jót tett velem
- felnézek rá
- közös élményem van vele
- vmilyen viszonyom van vele (cselekedet, esemény)
- ugyanazt gondoljuk a dolgokról

Áhávát Izrael azt jelenti, hogy szeress valakit csak azért mert zsidó, semmi másért (az előbb felsoroltak hiányában is)

Történetek:

1. Tóra adás:

Ekkor a zsidók egységesek voltak, egy lélek voltak, egy lélekként fogadták el a Tórát.

Ma ha ennyi zsidó ember együtt jelen van (lenne) (600.000) egy közös céllal, akkor egy külön áldást kell mondani rá. Alapelv: zsidóság az egy, úgy kell nézнем minden zsidóra hogy az egy, így egy másik zsidóval való gonoszkodásnak nincs értelme, mert ez olyan, mint ha egyik kezem megbüntetné a másikat, mert megvágta a másik kezemet.

Ha velem bármi rossz dolog történik egy másik ember által azt az Örökkévaló tette (nem az a bizonyos ember). Ő csak egy küldött volt. De úgy működünk, hogy az emberre haragszunk. Ha az Örökkévaló nem akarta volna, hogy velem ez történjen akkor nem történt volna meg velem. Az az ember aki velem rosszat tesz, ő csak küldönc, de választhatott volna hogy megteszi-e. Megtette, így majd ő is megkapja büntetését egy másik embertől a cselekedetért ez már nem rám tartozik (vagy tsvát csinál).

2. Szentély lerombolása

A második szentély azért rombolódott le, mert a zsidók ok nélkül gyűlölködtek

3. Rabbi Akkiva

Rabbi Akkiva 24.000 tanítványa meghalt, mert nem tisztelték egymást. Nem tisztelték= mindegyiknek megvolt a maga útja, de mindegyik azt gondolta, hogy az ő útja az igazi és lenézte a többiét. A mai napig gyászoljuk őket és megemlékezünk arról hogy nem tisztelték egymást -> ezek a nagy tudású emberek nem tudták megtartani az „áhávát Jiszrael” micvát. Pedig ez volt a mesterük tanításának egyik leghangsúlyosabb része.-> ez is mutatja, hogy ez a micva nem legkönnyebb!

4. Féld az Örökkévalót

Annyira hatalmas és minden az ő kezében és tudom, hogy jól kell viselkednem mert bármi történhet velem.

<->

Szeresd az Örökkévalót

Hálás vagyok neki hogy mennyi mindenem van és kegyes hozzám-ezért szeretem

Ha érzésem van (félelem vagy szeretet) micvát csinálok. Örökkévalónak nincs szüksége a szeretetemre, semmire nincs szüksége tőlem. Az Örökkévaló csak adni akar és létrehozta az embert akinek adhat.

Hasonlat:

Pl: Több gyerekm van. Jó gyerekek engem szeretnek és tiszteletudók velem. De egymással direkt gonoszak és beszólnak a testvérek egymásnak ez szülőnek nagyon rossz. Viszont nagyon jó érzés ha egyik a másiknak örömet okoz- megvédi a másikat vagy csokit visz neki. Az Örökkévalónak mi vagyunk a gyerekei, a kiválasztott nép. Ha egyik zsidó a másikat szereti, chesedet csinál, ezzel örömet okoz az Örökkévalónak. Pl: chesedet csinálok, minél önzetlenebb annál jobb (pl halott kísérés, mert nem várok tőle hálát - így biztos, hogy önzetlenül teszem)

Vagyis az áhávát Jiszrael által kifejezem az Örökkévaló iránti szeretetemet.

Minden embert az Örökkévalónak saját képére teremtett. Így minden embert tisztelni kell, a zsidókkal szemben még ezen felül áll az áhávát Jiszrael kötelessége. Könnyebb a hozzám közelebb állót tisztelni/ szeretni és ha ez meggy kiterjeszteni más emberekre, állatokra is.

Más vallásoknak is központi eleme a Szeresd felebarátod!. Mindegyik vallás egyetért abban, hogy ez szép dolog. A zsidó vallásban részletesen le van írva, hogyan teheted ezt meg. A tóra minden szava tanít a helyes viselkedésre és megfelelő attitűdre. (lásd ósapák élete) Nagy rabbik történetei is nagyon tanulságosak, mutatják, hogy milyen magasságokba lehet eljutni.

Chofetz Chaim lengyel bíróság előtt tanúskodott egy tanítványa becsületességéről. A védő egy történetet mond el a rabbiról hogy érzékeltesse a nagyságát és a megbízhatóságát, mint tanu. Egy tolvaj ellopott valamit Chofetz Chaimtól és C.H. utána szaladt és azt kiabálta: Neked adom. A tied! Megbocsátok neked! -> Így akarta elkerülni, hogy a tolvaj bünt

kövessen el miatta, amiért az égi bíróságon felelnie kell majd. A bíró szkeptikus és megkérdezte a védőtől, hogy Ön elhiszi a történetet? A védő válasza: Én ugyan nem láttam személyesen, de Önről és rólam nem keringenek ilyen történetek. (vagyis mindenkit megihletett CH személyisége)

Egyiptomi kivonulás

- igaz asszonyok érdemében történt
- annyira mélyen voltak, hogy ha ennél mélyebbre mennek akkor nincs visszaút

Ha múltban az igaz asszonyok miatt kihozta Isten a zsidókat Egyiptomból akkor ma is lehet így. Régen az asszonyok kicsi cheszedet csináltak: pl. Miriam kibékíti a szüleit így születik Mózes

Mit tehetünk ma? Ma is kis lépéseket tegyünk. Egy nőtől nem várják el hogy megváltsa a világot, a családjára koncentrál, azon keresztül lesz naggyá. A nagy nem feltétlenül a nagy projektekből rejlik.

Sámáj és Hillel tanácsa. Odamegy hozzájuk egy betérni vágyó, hogy mondják el mi a legfontosabb a Tórában. S. elküldi. Hillel azt mondja neki: „Ne tedd mással, azt amit nem szeretnél, ha veled tennének” Ez a lényeg, a többi a amgyarázat. Menj és tanulj (Sabbat 31a)

Most szombaton olvassuk a Kedoshim heti szakaszt. Ebben fel van sorolva a következő sorrendben a szeretet- nem szeretet szintjei:

1. „Ne gyűlöld testvéredet a szívedben” (3 Mózes: 19:17) - nem érdemes gyűlölködni mert magamnak többet ártok vele. Tanuld meg nem gyűlölni a másikat. Gyűlölhetsz valakit azért, mert: kárt okozott nekem, megszegyénített, irigy vagyok rá, nem tesz meg nekem valamit, versenyhelyzetben vagyok vele, kritizál, jó uton halad.
2. Ne legyél bosszúálló- pl. kölcsönkérsz vmit és nem ad. Másnap ő kér tőled. De te sem adod mert tegnap ő sem adta- ez bosszúállás.
3. Ne tarts haragot-odaadod, de megjegyzed (magadban) én vagyok olyan, mint te. Vagyis a szívedben még őrzöd a haragot, amiért nem adta kölcsön azt, amit kértél.
4. Szeresd felebarátod- kötelesek vagyunk minden zsidó testvérünket úgy szeretni, mint magunkat.

Ezekben a mondatokban van amikor a testvér kifejezést használja, máskor pedig a felebarát kifejezést. Rambam egyértelműen kifejti és vele más nagy rabbik is, hogy mindkettő a zsidó felebarátunkra vonatkozik (áhávát Jisrael)

Látszik, hogy könnyű egyetérteni ezzel az alapelvvel és etikai kioktatást tartani másoknak, de gyakorlati szintre vinni és mindennapi életben betartani egyáltalán nem olyan egyszerű.

Erről a következő részben szólunk.